

Landskap *Småland*Härad: *N. Tjöst*Socken: *Lefta*

Uppteckningsår:

Upptecknat av: *Nat. Carlsson*Adress: *Solbaga Norra*

Berättat av:

Född år i

Uppteckningen rör

Fulen (seer ö bueck)
a
Brorup

1

3

Folkseder is min hembygd!

Söfsta
N. Järsthal
Julen

Julfirandet för i tiden och nu är myc-
ket olika, beroende på de sedvänjor och bruk man
hade för i tiden. Dessa seder ha ej kunnat
fortleva i vår praktiska tid.

Alla egentliga jordbruksarbeten, ^{såsom} ~~även~~ som
tröskning, ^{etc} borde vara slutförde till julen.

Var juldagen klar och vacker, förutspådde
man lämplig väderlek och god skörd till
året som ströddade. (3.5.)

Julkakor och andra matvaror brukade
man giva åt de fattiga. Det var isynnerhet
fattiga barn, som gingo omkring och bögde
dörrarna för jul. Var och en av tjänarna

fick tre stycken "julkakor" samt en ost.
De manliga fingo dessutom ett stop brännvin.

Deras skyldighet var att spendera. Detta skulle
ske tredjedag jul vid betiden på morgonen,
då de bjödo gårdens folk på mat och glögg.

På juleften började man doppa i grytan
vid niotiden på morgonen. Man doppade
brödet i grytan och åt det sedan på talihår.

Sedan följde de långa och grundliga måltiderna
med kortare uppehåll. Julhelgen ansågs

börja med juleften och sluta med tjugon-
dag Raut. — Julgrön har använts sedan 1850-talet.

Helar julenatten brann ett jalljus, stående
mitt på golvet. Det som blev över av jule-
set tog man noga vara på till att smör-
ja höjaren med vid sjukdomar i dem.

Husdjuren skulle noga skötas samt ha

rikligt och mäktigt foder under julen.

Björkvel användes till julbrun, samt under hela helgen.

Mitt på julbordet låg skinkan på ett stort fat. Bland annat sadvanligt förkom även stockfish, gädda samt risgrynsgröt m.m. Badet stod dubbel hela helgen. En duk bredades över det mellan måltiderna — Man hade linnebröd, jöstbröd, knäckebröd, vörtbröd och vetebröd till helgen. Plakorna ^{högst är tre decimeter} voro runda till formen samt ~~ungefär tre~~ i diameter.

Vid fruktskåden på hösten lämnades två äpplen kvar på varje träd, för att det skulle bli ännu ärt därpå.

Man trodde också att de döda, de goda andarna, hölla julatta i kyrkan under julnatten. I samma natt talade kurdjuren i ladugården med varandra om, huru de skulle se sig rista år.

Ena sidan, bruk och vidskeplerna äro iakttagna i nordvästra delen av Läfte socken i Kalmar län, och befortflint till omkring år 1890.

Bröllop

Bröllopet stod i brudens hem, men vigseln i församlingens kyrka. Bruden äkte först, vanligen till prästgården, som ej låg långt ifrån kyrkan, för att bläddas. Brudgummen kom till kyrkan först när vigseln skulle ske, och med honom kom också mäsingsmariken, som spelade under vasan. Musiken spelade i kyrkan tillis orgeln började. — Före brudparet gingo brudtänarna när de gingo in i kyrkan, men efter brudparet när de gingo ut. När vigselakten var över äkte brudparet och gästerna till bröllopsgården. Först äkte musiken, som alltjämt spelade, därefter brudparets vagn ~~och~~ sedan hela bröllopetaget.

Man såg där över vägen vora uppsatta ärepostar, till hyllning åt brudparet.

På bröllopsgården, vid vid ingången vora uppsatta långa granar som vora avkostade nedtill.

Bröllopet räckte i dagarna tre. Efter hemkomsten från kyrkan blev det middag, kaffe etc. och på kvällen dans. På torsdagen man bekonen av bruden.

Valter Carlsson

Adress: Solberga, Åkersham